

**MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

**PREDBEŽNÉ STANOVISKO
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
-NÁVRH-**

**Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady
(dokument číslo KOM (2010) 781)
o kontrole nebezpečenstiev veľkých havárií
s prítomnosťou nebezpečných látok**

január 2011

Predkladacia správa

Ministerstvo životného prostredia predkladá uvedený materiál na základe § 58a ods. 8 zákona č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku NR SR v znení neskorších predpisov.

Neočakávané a náhle mimoriadne udalosti, akými sú najmä veľké úniky nebezpečných látok, požiare a výbuchy, ktoré môžu byť najmä v chemickom priemysle výsledkom mimoriadnych príčin alebo nezvládnutých výrobných postupov, predstavujú vážne ohrozenie nielen pracovníkov vlastného prevádzkového zariadenia, ale aj verejnosti a životného prostredia. Ide o problematiku, ktorá sa musí riešiť nielen na úrovni samotných podnikov, ale na úrovni celej spoločnosti a v medzinárodnom meradle. Prevenciu priemyselných havárií upravujú príslušné právne normy Európskej únie a Organizácie pre hospodársky rozvoj (OECD), ako aj príslušné dohovory Európskej hospodárskej komisie OSN a Medzinárodnej organizácie práce. Cieľom v súčasnosti platnej smernice 96/82/ES o kontrole nebezpečenstiev veľkých havárií s prítomnosťou nebezpečných látok (ďalej len „smernica SEVESO II), je predchádzať vzniku závažných priemyselných havárií s prítomnosťou nebezpečných látok a obmedziť následky takýchto havárií na ľudí a životné prostredie. Smernica SEVESO II, ktorá sa vzťahuje na cca 10 tisíc podnikov v EÚ, pomohla znížiť pravdepodobnosť vzniku priemyselných havárií a znižovať ich následky.

V dôsledku zmien systému Európskej únie v oblasti klasifikácie nebezpečných látok je potrebné smernicu SEVESO II zmeniť a doplniť. Rozsiahlejšie preskúmanie smernice SEVESO II poukázalo na to, že existujúce ustanovenia celkovo plnia svoj účel a určili sa oblasti, v ktorých by bolo vhodné vykonať obmedzené zmeny a doplnenia s cieľom objasniť a aktualizovať určité ustanovenia, zlepšiť vykonateľnosť a zároveň zachovať alebo zvýšiť úroveň ochrany zdravia a životného prostredia. Cieľom predloženého návrhu novej smernice o kontrole nebezpečenstiev veľkých havárií s prítomnosťou nebezpečných látok je revidovanie existujúcich ustanovení smernice SEVESO II a doplnenie nových ustanovení. Na základe povahy a rozsahu zmien v porovnaní so súčasnou smernicou by nebola primeraná jej revízia vo forme pozmeňujúcej a doplňujúcej smernice alebo prepracovaného znenia. Z uvedeného dôvodu sa navrhuje nová smernica.

Predbežné stanovisko k návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady (dokument číslo KOM (2010) 781) o kontrole nebezpečenstiev veľkých havárií s prítomnosťou nebezpečných látok

Poznámka k textu:

Názov návrhu smernice sa upravil vzhľadom na jeho nekorešpondujúci slovenský preklad s originálom v anglickom jazyku, ako aj s názvom pôvodnej smernice SEVESO II.

1. Všeobecná časť

1.1. Charakteristika pripravovaného právneho predpisu

Neustály rozvoj priemyselnej výroby, zavádzanie nových technológií, používanie stále väčšieho množstva a nových druhov nebezpečných látok prináša so sebou značné riziká. Priemyselné havárie s prítomnosťou nebezpečných látok majú často veľmi vážne následky na zdraví ľudí a životnom prostredí. Niektoré známe veľké havárie ako Seveso, Bhopál, Enschede, Toulouse a Buncefield si vyžiadali mnoho životov a spôsobili škody na životnom prostredí až do výšky niekoľkých miliárd eur. Bezprostredne po týchto haváriách sa pozornosť na politickej úrovni zamerala na uznanie ich rizík a prijali sa primerané preventívne opatrenia na ochranu občanov a spoločnosti.

Cieľom v súčasnosti platnej smernice 96/82/ES o kontrole nebezpečenstiev veľkých havárií s prítomnosťou nebezpečných látok (ďalej len „smernica SEVESO II“) je predchádzať vzniku závažných priemyselných havárií s prítomnosťou veľkých množstiev nebezpečných látok a obmedziť následky takýchto havárií na ľudí a životné prostredie. Frekvencia veľkých havárií sa v období rokov 2000 až 2008 znížila asi o 20 %. Tento fakt naznačuje, že smernica plní svoje ciele. Navyše skutočnosť, že prístup SEVESO sa napodobňuje na celom svete, potvrdzuje jej úspešnosť.

Európska komisia (ďalej len „Komisia“) predstavila návrh právneho predpisu na posilnenie pravidiel týkajúcich sa kontroly veľkých havarijných nebezpečenstiev s prítomnosťou nebezpečných látok. Smernica SEVESO II slúžila ako základný nástroj pri znižovaní pravdepodobnosti výskytu priemyselných havárií a zmiernovaní ich následkov. K haváriám, aj napriek prijímaným preventívnym opatreniam však dochádza stále a často majú zničujúce následky. Navrhované nové pravidlá budú posilňovať právne predpisy v tejto oblasti a budú zabezpečovať potrebnú vysokú úroveň ochrany.

1.2. Cieľ návrhu

Hlavný cieľ smernice je ochrana životného prostredia. Tento návrh preto vychádza z článku 192 ods. 1 ZFEÚ.

Celkovým cieľom zostáva prevencia veľkých havárií a zmiernovanie ich následkov zachovaním a ďalším zlepšením existujúcej úrovne ochrany. V súlade so strategickými cieľmi Komisie a zásadami lepšej regulácie, by sa tento cieľ mal dosiahnuť zlepšením regulačných ustanovení v záujme zvýšenia ich účinnosti a efektívnosti a prípadným znížením zbytočnej administratívnej záťaže. Smernica by zároveň mala byť jasná, súdržná a zrozumiteľná, aby sa zvýšila konzistentnosť jej vykonávania.

Revíziou smernice SEVESO II sa zosúladí legislatíva so zmenami v právnych predpisoch EÚ v oblasti chemických látok, predovšetkým s nariadením (ES) č. 1272/2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí (ďalej len nariadenie „CLP“).

Ďalšími dôležitými navrhovanými zmenami sú posilnené ustanovenia týkajúce sa prístupu verejnosti k informáciám o bezpečnosti, účasti na rozhodovacom procese a prístupu k spravodlivosti, ako aj zdokonalený spôsob zberu, riadenia, dostupnosti a zdieľania informácií. V návrhu sa tiež stanovujú prísnejšie normy pre vykonávanie inšpekcií zariadení s cieľom zabezpečiť účinné vykonávanie a presadzovanie stanovených pravidiel.

Ďalšie zmeny sú technické úpravy zahŕňajúce zjednodušenia, ktorými sa zníži zbytočná administratívna záťaž. Revíziou by sa mala zachovať a zlepšiť súčasná úroveň ochrany bez výrazného dosahu na náklady. Navrhovaná nová smernica vznikla na základe revízneho postupu, ktorý zahŕňal konzultácie so zúčastnenými stranami a rôzne štúdie o účinnosti v súčasnosti zavedených pravidiel a dosahu možností na ich zlepšenie.

Na základe povahy a rozsahu zmien v porovnaní so súčasnou smernicou by nebola primeraná jej revízia vo forme pozmeňujúcej a doplňujúcej smernice alebo prepracovaného znenia. Z uvedeného dôvodu sa navrhuje nová smernica.

1.3. Druh a časový priebeh rozhodovacieho procesu v Európskych spoločnostiach a Európskej únii

Smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do 31. mája 2015. Komisii bezodkladne oznámia znenie týchto ustanovení a tabuľku zhody medzi uvedenými ustanoveniami a touto smernicou.

Členské štáty uplatňujú tieto ustanovenia od 1. júna 2015.

Smernica 96/82/ES sa zrušuje s účinnosťou od 1. júna 2015.

1.4. Zásada subsidiarity

Zásada subsidiarity sa uplatňuje, pokiaľ návrh nepatrí do výlučnej právomoci Únie.

Ciele návrhu smernice nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, pretože v smernici SEVESO II sú stanovené ciele v oblasti prevencie a kontroly veľkých havárií v celej Európskej únii. Táto zásada sa v tomto návrhu zachováva. Mnohé veľké havárie môžu mať navyše cezhraničné účinky. Takéto havárie by mohli postihnúť všetky členské štáty, a preto musia prijať opatrenia, aby bolo možné znížiť riziká pre obyvateľstvo a životné prostredie v každom členskom štáte.

Ciele návrhu sa lepšie dosiahnu opatreniami na úrovni Spoločenstva, aby sa predišlo významne odlišným úrovňam ochrany v členských štátoch, najmä vzhľadom na možné narušenie hospodárskej súťaže, ku ktorému by mohlo dôjsť. V návrhu sa ponecháva možnosť stanoviť podrobné prostriedky vykonávania, dodržiavania a presadzovania príslušným orgánom.

Návrh smernice je preto v súlade so zásadou subsidiarity.

1.5. Zásada proporcionality

Tento návrh je v súlade so zásadou proporcionality z týchto dôvodov: dodržiava prístup stanovenia cieľov smernice SEVESO II, pričom členským štátom ponecháva dostatočnú

flexibilitu, pokiaľ ide o určenie spôsobov na dosiahnutie stanovených cieľov. Nové ustanovenia neprekračujú nevyhnutný rámec a zachováva sa doterajší primeraný prístup - úroveň riadenia podľa množstva nebezpečných látok prítomných v podniku.

1.6. Hodnotenie vplyvu a dosahu návrhu na Slovenskú republiku

1.6.1 Politické dopady

Pri implementácii predmetnej smernice sa nepredpokladajú politické dopady.

1.6.2 Legislatívne dopady

Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do 31. mája 2015. Členské štáty uplatňujú ustanovenia smernice od 1. júna 2015. Smernica SEVESO II sa zrušuje s účinnosťou od 1. júna 2015.

Po nadobudnutí účinnosti predmetnej smernice sa predpokladá novelizácia

- zákona č. 261/2002 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- vyhlášky č. 489/2002 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 261/2002 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- vyhlášky č. 490/2002 Z. z. o bezpečnostnej správe a o havarijnom pláne v znení neskorších predpisov,
- ďalších súvisiacich predpisov (napr. zákon č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov).

1.6.3 Ekonomické dopady

Zvažované potenciálne zmeny predstavujú celkovo mierne prispôsobenie smernice a nemali by mať významný vplyv na úroveň ochrany ani na náklady súvisiace so smernicou. Náklady na tieto zmeny sú vo všeobecnosti v porovnaní s celkovými nákladmi týkajúcimi sa smernice nízke.

Vo všeobecnosti sa nepredpokladajú ekonomické dopady a výrazné finančné náklady vo vzťahu k štátnemu a verejnému sektoru.

Implementácia smernice sa dotkne v určitej miere súkromného sektoru a dajú sa predpokladať určité finančné náklady hlavne u podnikov, ktoré vzhľadom na miernu úpravu pôsobnosti smernice spadnú do jej pôsobnosti. Prístup SEVESO, ktorý rieši významné nebezpečenstvá spojené s prítomnosťou veľkého množstva chemických látok prevažne vo veľkých podnikoch, obmedzuje možné vplyvy na malé a stredné podniky (ďalej len „MSP“). To sa premieta do viacúrovňového prístupu smernice, v rámci ktorého sa kladú iba základné požiadavky na podniky nižšej úrovne, pri ktorých sa zohľadňujú kapacity MSP. Z dostupných informácií vyplýva, že podiel MSP, ktoré by boli zahrnuté do rozsahu pôsobnosti smernice v dôsledku zosúladenia s nariadením CLP, by sa nelíšil od podielu podnikov, ktoré sú MSP, a ktoré už sú zahrnuté do rozsahu pôsobnosti smernice. Určitá neistota však pretrváva z dôvodu

obmedzeného množstva informácií dostupných pre zmesi. Väčšina ostatných navrhovaných zmien a doplnení smernice bude mať za následok len malé náklady, ktoré budú predstavovať len obmedzený podiel súčasných nákladov. To by sa týkalo investičných, ako aj administratívnych nákladov.

V Slovenskej republike sa smernica SEVESO II vykonáva hlavne prostredníctvom zákona č. 261/2002 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Do pôsobnosti uvedeného zákona spadá 83 podnikov, z toho je do kategórie A (tzv. podniky nižšej úrovne a prevažne MSP) zaradených 41 podnikov a do kategórie B (tzv. podniky vyššej úrovne) je zaradených 42 podnikov.

Nepredpokladá sa neprimerané zvýšenie ekonomických dopadov na súkromný sektor.

1.6.4 Sociálne dopady

V rámci implementácie predmetnej smernice sa nepredpokladajú negatívne sociálne dopady. Aplikovanie ustanovení predmetnej smernice nebude mať za dôsledok znižovanie počtu pracovných príležitostí. Dá sa s istotou predpokladať, že sa postupne prejaví pozitívny sociálny dopad ako priamy následok očakávaných zlepšení kvality životného prostredia.

1.6.5 Environmentálne dopady

Návrh predmetnej smernice je plne v súlade s existujúcimi politikami a cieľmi zameranými na ochranu zdravia ľudí a životného prostredia. Jednoznačne možno hovoriť o pozitívnom environmentálnom dopade. Týmto navrhovaným predpisom sa stanovujú podmienky prevencie a kontroly priemyselných havárií v celom Spoločenstve. Aplikovanie ustanovení smernice jednoznačne prispeje k skvalitneniu životného prostredia nielen na Slovensku ale v celom Spoločenstve.

2. Špecifická časť

2.1. Stručný popis navrhovaných článkov a príloh

Článok 1

V tomto článku sa stanovuje účel a ciele smernice.

Článok 2

V článku 2 sa vymedzuje rozsah pôsobnosti smernice, ktorý sa vzťahuje na podniky, v ktorých sú nebezpečné látky uvedené v prílohe I prítomné v množstve, ktoré presahuje stanovené prahové hodnoty.

Navyše sa uvádza zoznam výnimiek z uplatňovania smernice, ktorý bol predtým uvedený v článku 4 smernice 96/82/ES. Zachovávajú sa s týmito zmenami:

- s cieľom odstrániť akékoľvek možné pochybnosti sa výnimka týkajúca sa vylúčenia využitia (ťažba, prieskum a spracovanie) minerálov v baniach a lomoch alebo prostredníctvom vrtovej mení a dopĺňa tak, aby zahŕňala podzemné úložiská plynu,
- možnosť nepovažovať látky na účely smernice za nebezpečné látky, pretože nehrozia vznikom veľkej havárie (pozri článok 4).

K vylúčeným oblastiam patrí ťažba na mori a využitie minerálov vrátane uhľovodíkov.

Článok 3

V tomto článku sa vymedzujú základné pojmy použité v smernici.

Článok 4

V tomto novom článku sa stanovujú opravné mechanizmy na prípadné prispôsobenie prílohy I prostredníctvom delegovaných aktov. Sú potrebné najmä na riešenie neželaných účinkov zosúladenia prílohy I s nariadením CLP a následných prispôbení uvedenému nariadeniu, ktoré by mohli viesť k automatickému zaraďovaniu látok a prípadne zmesí do rozsahu pôsobnosti smernice alebo ich vylučovaniu z rozsahu jej pôsobnosti bez ohľadu na to, či môžu viesť k vzniku veľkej havárie, alebo nie. Tieto mechanizmy by mali formu výnimiek pre látky platných v celej EÚ a výnimiek pre jednotlivé podniky na úrovni členských štátov na základe harmonizovaných kritérií pre látky/zmesi, ktoré síce sú zahrnuté do rozsahu pôsobnosti, ale mali by sa vylúčiť, a na druhej strane ochrannej doložky umožňujúcej zahrnutie prípadov nebezpečenstva, ktoré predtým neboli zahrnuté. Kritériá na udeľovanie výnimiek by vychádzali z kritérií uvedených v rozhodnutí Komisie 98/433/ES a stanovili by sa delegovanými aktmi do 30. júna 2013.

Článok 5

V tomto článku sa opakujú existujúce požiadavky článku 5 smernice 96/82/ES, ktorými sa stanovujú všeobecné povinnosti prevádzkovateľov.

Článok 6

V tomto článku sa povinnosti súvisiace s informáciami, pokiaľ ide o oznámenia stanovené v článku 6 smernice 96/82/ES, rozširujú o povinnosť zahrnúť informácie o susedných podnikoch atď., ktoré sú potrebné na účely článku 8 v súvislosti s reťazovými reakciami, a to bez ohľadu na to, či sa na tieto podniky vzťahuje smernica alebo nie. Okrem toho sa od prevádzkovateľov bude vyžadovať, aby svoje oznámenia aktualizovali aspoň raz za päť rokov. Všetky tieto opatrenia pomôžu príslušným orgánom účinnejšie riadiť vykonávanie smernice.

Článok 7

Článok 7 smernice 96/82/ES sa mení a dopĺňa tak, aby sa objasnilo, že všetky podniky musia mať politiku prevencie veľkých havárií (MAPP) primeranú nebezpečenstvám. Objasňuje sa aj rozsah MAPP a jej vzťah k systémom riadenia bezpečnosti (SMS) podľa článku 9 a objasňuje sa aj príloha III vypustením odkazu na ustanovenie o týchto systémoch.

Zavádzajú sa nové ustanovenia, ktorými sa vyžaduje, aby bola MAPP dostupná v písomnej forme, aby sa zaslala príslušnému orgánu, a aby sa aktualizovala aspoň raz za päť rokov v súlade s navrhovanou frekvenciou aktualizácie oznámení podľa článku 6.

Článok 8

Tento článok sa vzťahuje na tzv. reťazové reakcie (domino efekt). Zachováva sa v ňom povinnosť príslušných orgánov určiť podniky, ktoré sa nachádzajú v takej blízkosti, že by sa mohli zhoršiť následky závažnej havárie. Text sa však objasňuje, aby bolo zrejmé, že sa tieto ustanovenia vzťahujú na podniky nižšej úrovne aj na podniky vyššej úrovne, a že kľúčovým cieľom je zabezpečiť, aby si prevádzkovatelia vymieňali informácie so susednými podnikmi, vrátane podnikov mimo rozsahu pôsobnosti smernice.

Článok 9

V tomto článku sa zachováva ústredná požiadavka, aby podniky vyššej úrovne vypracovali bezpečnostnú správu, pričom táto požiadavka bola predtým uvedená v článku 9 smernice 96/82/ES. Hlavnou zmenou je objasnenie vzťahu s MAPP a SMS, najmä pokiaľ ide o povinnosti podnikov nižšej úrovne v súvislosti s SMS.

Článok 10

V tomto článku sa od prevádzkovateľov vyžaduje, aby aktualizovali svoje systémy a postupy riadenia, a najmä svoju MAPP a bezpečnostnú správu v prípade významných zmien v rámci ich podniku. Zavádzajú sa menšie zmeny v súlade so zmenami súvisiacich ustanovení.

Článok 11

V článku 11 sa zachovávajú požiadavky týkajúce sa havarijného plánovania v prípade podnikov vyššej úrovne predtým stanovené v článku 11 smernice 96/82/ES, s dvomi úpravami: požaduje sa, aby bola verejná konzultácia o externých havarijných plánoch v súlade so zásadami príslušných ustanovení smernice 2003/35/ES, ktorými sa vykonáva Aarhuský dohovor, a aby sa objasnilo rozdelenie povinností medzi prevádzkovateľom a príslušné orgány v súvislosti s preskúmaním, precvičovaním a aktualizáciou interných a externých havarijných plánov. S cieľom vyhnúť sa značnému oneskoreniu pri vypracovaní plánov, ktoré sú nevyhnutné z hľadiska primeranej pripravenosti a reakcie v prípade havárií, sa navyše zavádza nová povinnosť príslušného orgánu vypracovať externý havarijný plán do 12 mesiacov od prijatia potrebných informácií od prevádzkovateľa.

Článok 12

Tento článok obsahuje ustanovenia týkajúce sa územného plánovania. V porovnaní so smernicou 96/82/ES je v podstate nezmenený s výnimkou menších zmien v záujme objasnenia, že cieľom je chrániť životné prostredie, ako aj ľudské zdravie, zabezpečiť ďalšie opatrenia okrem bezpečnostných vzdialeností na ochranu oblastí obzvlášť citlivých z prírodného hľadiska alebo prírodných oblastí osobitného významu a pokiaľ možno zabezpečiť zjednotenie postupov územného plánovania s postupmi podľa smernice o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a podobných právnych predpisov a umožniť, aby príslušné orgány mohli od podnikov nižšej úrovne vyžadovať poskytnutie dostatočných informácií týkajúcich sa rizík na účely územného plánovania. Na základe týchto zmien bude text smernice viac zosúladený s jej cieľmi a bude lepšie odrážať existujúcu prax.

Článok 13

V tomto článku sa zachovávajú súčasné požiadavky, aby sa informácie aktívne sprístupňovali osobám, ktoré môže postihnúť závažná havária, a aby boli tieto informácie neustále k dispozícii. Otázka, kto je zodpovedný za poskytovanie takýchto informácií, zostáva otvorená. K hlavným zmenám patrí rozšírenie informácií o základné informácie v prípade všetkých podnikov, ktoré sa poskytujú Komisii podľa článku 19 súčasnej smernice, ale sa nezverejňujú, a v prípade podnikov vyššej úrovne zahrnutie scenárov veľkých havárií a kľúčových informácií z externého havarijného plánu. Bez toho, aby sa vylúčili iné formy komunikácie, povinnosť zabezpečiť, aby boli tieto informácie neustále k dispozícii pre verejnosť online a aby sa zadávali do centrálnej databázy na úrovni Únie, ako sa stanovuje v článku 20. Dôvernosť informácií sa v prípade potreby a vhodnosti zabezpečuje na základe článku 21. Týmito zmenami sa uľahčí prístup verejnosti k príslušným informáciám a vďaka nim bude verejnosť lepšie informovaná v prípade havárie. Zároveň budú môcť príslušné orgány ľahšie monitorovať dostupnosť týchto informácií a aktualizovať ich.

Článok 14

Toto je nový článok, ktorý vychádza z požiadaviek článku 13 ods. 5 súčasnej smernice a rozširuje ich tak, aby verejnosť mala možnosť vyjadriť svoje pripomienky v určitých prípadoch týkajúcich sa územného plánovania, zmien existujúcich podnikov, externých havarijných plánov atď. Ustanovenia vo veľkej miere vychádzajú zo smernice 2003/35/ES s cieľom lepšie zosúladiť smernicu SEVESO II so zodpovedajúcimi ustanoveniami Aarhuského dohovoru.

Články 15 a 16

Tieto dva články sa týkajú podávania správ o závažných haváriách prevádzkovateľmi a príslušnými orgánmi. Hlavnou zmenou je stanovenie lehoty 12 mesiacov na odovzdanie správy, aby sa zabránilo značným oneskoreniam pri oznamovaní havárií členskými štátmi. Táto zmena spolu so zmenou kvantitatívnej prahovej hodnoty stanovenej v prílohe VI, v ktorej sa stanovujú kritériá na oznamovanie havárií, pomôže pri prevencii havárií v budúcnosti, pretože umožní včasné oznámenie a analýzu havárií a skoronehôd.

Články 17, 18, 19 a 27

Tieto články sa opierajú o existujúce ustanovenia týkajúce sa úlohy a zodpovednosti príslušných orgánov s cieľom zabezpečiť účinnejšie vykonávanie a presadzovanie. Zároveň sa v ňom stanovujú opatrenia na spoluprácu medzi príslušnými orgánmi a Komisiou pri činnostiach na podporu vykonávania prostredníctvom existujúceho výboru príslušných orgánov („forum“) a súvisiacich technických pracovných skupín, ako napríklad vypracovanie pokynov, výmena najlepších postupov a zohľadnenie oznámení podľa článku 4. Článkom 19 sa posilňujú existujúce požiadavky týkajúce sa vykonávania inšpekcii. Nové ustanovenia sa vo veľkej miere zakladajú na odporúčaní 2001/331/EHS, v ktorom sa stanovujú minimálne kritériá pre environmentálne inšpekcie v členských štátoch, a na smernici o priemyselných emisiách. Zdôrazňuje sa význam prístupnosti dostatočných zdrojov na účely inšpekcii a potreba podporiť výmenu informácií, napríklad na úrovni Únie prostredníctvom súčasného programu vzájomných spoločných návštev v oblasti vykonávania inšpekcii. V článkoch 18 a 27 (nový) sa stanovujú opatrenia, ktoré je potrebné prijať v prípade nedodržania súladu vrátane zákazu prevádzky a ďalších sankcií.

Článok 20

Tento článok sa týka dostupnosti informácií o podnikoch a veľkých haváriách, ktoré má k dispozícii Komisia. Hlavnou zmenou je zlepšenie a posilnenie ustanovení súčasnej smernice rozšírením súčasnej databázy systému SEVESO na získavanie informácií o podnikoch (SPIRS) tak, aby obsahovala informácie pre verejnosť uvedené v článku 13 a prílohe V, a aby táto databáza bola prístupná pre verejnosť. Toto zdieľanie informácií by pomohlo zabezpečiť, aby mala verejnosť nevyhnutné informácie, a aby sa prevádzkovatelia a príslušné orgány mohli poučiť z najlepších postupov iných prevádzkovateľov/príslušných orgánov. Databáza by sa zároveň používala na účely podávania správ o vykonávaní členskými štátmi, čím by sa zefektívnili a zjednodušili súčasné opatrenia.

Článok 21

V tomto článku sa stanovujú nové pravidlá dôvernosti, ktoré vychádzajú zo smernice 2003/4/ES, ktorou sa vykonávajú ustanovenia Aarhuského dohovoru týkajúce sa prístupu verejnosti k informáciám o životnom prostredí, v rámci ktorých sa výraznejšie zdôrazňuje otvorenosť a transparentnosť a zároveň nezverejnenie informácií v náležite opodstatnených prípadoch, keď sa z bezpečnostných dôvodov vyžaduje dôvernosť.

Článok 22

Tento článok obsahuje nové ustanovenie, ktorým sa smernica viac zosúladzuje s Aarhuským dohovorom, keďže ukladá členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby dotknutá verejnosť vrátane zainteresovaných environmentálnych MVO mala prístup k administratívne alebo súdne preskúmaniu v rámci napadnutia akéhokoľvek konania alebo opomenutia, ktoré by mohlo porušovať ich práva vo vzťahu k prístupu k informáciám podľa článku 13 a článku 21 ods. 1 alebo konzultáciám a účasti na rozhodovaní v prípadoch podľa článku 14.

Články 23 až 26

V článku 23 sa stanovuje, že prílohy I až VII sa budú prispôbovať technickému pokroku pomocou delegovaných aktov (ktoré sa použijú aj na stanovenie kritérií na udeľovanie výnimiek podľa článku 4 ods. 4 a udeľovanie výnimiek pre látky, ktoré sa majú uviesť v časti 3 prílohy I). Ostatné články obsahujú štandardné ustanovenia týkajúce sa výkonu delegovania takýchto vykonávacích právomocí a postupov odvolania a námietok.

Články 28 až 31

Tieto články sa týkajú transpozície členskými štátmi, nadobudnutia účinnosti novej smernice a zrušenia smernice 96/82/ES. Dátum, od ktorého musia členské štáty smernicu uplatňovať, 1. jún 2015, je zároveň dátumom, keď nariadenie CLP nadobudne konečnú platnosť.

Príloha I – Zoznam nebezpečných látok

Hlavná zmena sa týka nebezpečnosti pre zdravie. Pôvodná kategória „veľmi toxické“ sa zosúladiť s kategóriou CLP „akútna toxicita, kategória 1“ a „toxické“ s kategóriami „akútna toxicita, kategória 2“ (všetky spôsoby expozície) a „akútna toxicita, kategória 3“ (spôsob expozície – dermálne a inhalačné). Všeobecnejšie pôvodné kategórie nebezpečnosti v prípade oxidujúcich, výbušných a horľavých látok sa nahrádzajú niekoľkými špecifickejšími kategóriami CLP fyzikálnej nebezpečnosti, ktoré predtým neexistovali. Tieto kategórie spolu s kategóriami nebezpečnosti pre životné prostredie predstavujú priamu konverziu a čo možno najviac zachovávajú súčasný rozsah pôsobnosti, pokiaľ ide o tieto kategórie nebezpečnosti. Pokiaľ ide o novú kategóriu horľavých aerosólov, prahové hodnoty sa primerane prispôbili prahovým hodnotám, ktoré sa uplatňujú v súčasnosti na základe ich horľavých vlastností a zložiek, a v záujme konzistentnosti sa skupina samozápalných látok doplnila začlenením samozápalných tuhých látok. Nová príloha I časť 2 obsahuje pôvodnú, prevažne nezmenenú časť 1. Jedinými zmenami sú: aktualizovaný odkaz na nariadenie CLP, pokiaľ ide o skvapalnené horľavé plyny, začlenenie bezvodého amoniaku, fluoridu boritého a sírovodíka ako pomenovaných látok, ktoré predtým patrili do jednotlivých kategórií nebezpečnosti, aby sa nezmenili ich prahové hodnoty, začlenenie ťažkých vykurovacích olejov do položky ropných produktov, vysvetlenia poznámok v súvislosti s dusičnanom amónnym a aktualizácia faktorov toxickej ekvivalencie v prípade dioxínov.

Príloha II - Minimálne údaje a informácie, ktoré sa musia zohľadniť v bezpečnostnej správe uvedenej v článku 9

Obsah rôznych častí prílohy je v porovnaní s prílohou II k smernici 96/82/ES prevažne nezmenený. Hlavné zmeny sa týkajú dodatočných požiadaviek v súvislosti s informáciami o susedných podnikoch, najmä so zreteľom na možné reťazové reakcie, a o ďalších externých rizikách a nebezpečenstvách, akými sú napríklad riziká a nebezpečenstvo pre životné prostredie (časť 1 bod C a časť 4 bod A), o ponaučeníach z minulých havárií (časť 4 bod C) a o vybavení na obmedzenie následkov závažných havárií (časť 5 bod A).

Príloha III – Informácie uvedené v článku 9 o systéme riadenia a organizácii podniku

Hlavné zmeny súvisia s vypustením odkazov na MAPP, objasnením požiadavky, aby bol systém riadenia bezpečnosti primeraný, a aby sa zohľadnili medzinárodne uznávané systémy ako ISO a OSHAS, a začlenením odkazov na kultúru bezpečnosti.

Príloha IV – Údaje a informácie, ktoré musia obsahovať havarijné plány uvedené v článku 11

Stanovujú sa informácie, ktoré musia byť súčasťou interného a externého havarijného plánu požadovaného podľa článku 11. Táto príloha je zhodná s prílohou IV k smernici 96/82/ES až na to, že rozsah pôsobnosti externého núdzového plánu sa rozširuje tak, aby jasnejšie odkazoval na potrebu riešiť možné reťazové reakcie a zmierňujúce opatrenia.

Príloha V – Informácie, ktoré sa musia oznámiť verejnosti podľa článku 13 ods. 1 a 2

Uvádzajú sa informácie, ktoré sa musia poskytnúť verejnosti v súlade s článkom 13.

Príloha VI – Kritériá na oznámenie havárie Komisii podľa článku 16 ods. 1

Uvádzajú sa v nej kritériá na oznamovanie havárií. Jedinou zmenou je zahrnutie väčšieho počtu havárií do systému oznamovania pomocou zníženia kvantitatívnej prahovej hodnoty stanovenej v oddiele 1.1 na 1 % prahovej hodnoty vyššej úrovne.

Príloha VII – Kritériá na udeľovanie výnimiek podľa článku 4

Zoznam kritérií na udeľovanie výnimiek podľa článku 4. V súlade s článkom 4 ods. 4 sa tieto kritériá prijímajú pomocou delegovaného aktu do 30. júna 2013.

Príloha VIII – Tabuľka zhody

3. Záverčné stanovisko

Slovenská republika podporuje prijatie návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o kontrole nebezpečností veľkých havárií s prítomnosťou nebezpečných látok a uplatňuje k jej návrhu nasledovné výhrady a pripomienky:

- navrhujeme spresniť definíciu pre podnik v čl. 3 bod 1 - navrhovaná definícia nezohľadňuje situáciu, keď v niektorých prípadoch je časť technologických zariadení a zásob prevedená do vlastníctva iného právneho subjektu,
- uplatňujeme výhradu k zneniu čl. 3 bodov 2. a 3. – znenia nie sú v súlade s Prílohou I časť „Poznámky k prílohe“ bod 4, navrhované znenie nezohľadňuje zaradenie podnikov s prítomnosťou viacerých nebezpečných látok na základe použitia pravidla,
- uplatňujeme výhradu k zneniu čl. 3 bodu 4,
- uplatňujeme výhradu k zneniu čl. 3 bod 17 – „dotknutá verejnosť“ -dotknutou verejnosťou by mala byť verejnosť, ktorá môže byť ohrozená závažnou priemyselnou haváriou,
- uplatňujeme výhradu k celému čl. 4 „Výnimky a ochranné doložky“ - navrhované znenie môže predstavovať zníženie úrovne bezpečnosti, narušenie voľnej hospodárskej súťaže a samotná praktická aplikácia by bola nejasná; zmena rozsahu prostredníctvom delegovaných aktov môže viesť k zmene podstaty smernice SEVESO
- v čl. 5 bod 1. navrhujeme doplniť na konci vety slovo „majetok“,
- v čl. 6 bod 2. písm. a) je potrebné konkretizovať lehotu,
- v čl. 7 bod 2. písm. a) je potrebné konkretizovať lehotu,
- v čl. 9 bod 3. písm. a) je potrebné konkretizovať lehotu,
- v čl. 13 bod 2. písm. a) je potrebné konkretizovať znenie „pravidelne a najvhodnejšou formou“,

- v čl. 13 bod 3. vypustiť slovo „žiadosti“ alebo v odkaze na „ods. 2 písm. a), b), c)....“ vypustiť písm. a) ; navrhované znenie nie je v súlade s bodom 2. písm. a),
- v čl. 13 bod 4. navrhujeme nahradiť slová „v podniku podľa článku 9“ slovami „v podniku vyššej úrovne“,
- uplatňujeme výhradu k celému čl. 14 „ Verejná konzultácia a účasť verejnosti na rozhodovaní“ z dôvodu nutnosti hlbšieho preskúmania navrhovaného znenia a dopadu na implementáciu v SR; napr. vyskytuje sa rozpor medzi čl. 2 ods. 4 smernice 2003/35/ES a čl. 14 navrhovanej smernice – nakoľko účasť verejnosti podľa čl. 2 sa nevzťahuje na plány a programy vytvorené za jediným účelom, ktorým je národná obrana alebo ktoré sa prijímajú v prípade civilných ohrození. Týmto ustanovením sú externé núdzové plány vylúčené z povinností, ktoré súvisia s účasťou verejnosti v zmysle uvedeného článku. Problematiku externých núdzových plánov je možné zahrnúť medzi kapitoly ktoré zavádzajú pravidlá v rámci poskytovania informácií, napr. do článku 15, do časti nazvanej napr. „Informácie pre verejnosť“.
- názov čl. 15 navrhujeme zmeniť, nakoľko nereprezentuje obsah ustanovení článku.; podľa názvu ide o povinnosti prevádzkovateľa, ašak ods. 2 sa prevádzkovateľa priamo netýka.
- mechanizmus pri zapájaní verejnosti by mal byť približne rovnaký pri každom druhu havárie. V prípade externého núdzového plánu je vhodná forma zavedená v čl. 6 ods. 5 a 6 (vrátane bodu 2 prílohy 1) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/21/ES z 15. marca 2006 o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2004/35/ES. V zmysle tejto námietky navrhujeme upraviť aj ustanovenia čl. 11 ods. 4.
- navrhujeme doplniť do článku 15 bod 1. písm. b) iii) slovo „majetok“,
- navrhujeme v článku 16 bod 2. zväziť lehotu na predkladanie výsledkov analýzy členskými krajinami Komisii,
- uplatňujeme výhradu k celému článku 19 „Inšpekcie“ z dôvodu nutnosti hlbšieho preskúmania navrhovaného znenia a dopadu na implementáciu v SR. Niektoré ustanovenia budú ťažko vykonateľné v praxi,
- uplatňujeme výhradu k článkom 23-26 („delegované akty“) – je potrebná diskusia na úrovni Rady EÚ, akými spôsobmi by sa mali vykonávať zmeny v prílohách I až VII. Vykonávanie zmien prostredníctvom delegovaných aktov by mohlo viesť k zmene podstaty smernice SEVESO,
- uplatňujeme výhradu k prílohe I časť „Poznámky k prílohe I“ bodu 5 – zväziť znenie celého textu a vypustenie slov „vrátane odpadu“,
- uplatňujeme výhradu voči stanovenému obsahu externého núdzového plánu uvedeného v prílohe IV. Aj keď v zásade vychádza z platnej pôvodnej smernice, takto stanovený obsah nie je dostatočne upravený vo vzťahu k charakteru a požiadavkám na takýto dokument. V tomto prípade je vhodné zaviesť primerane rovnaké požiadavky a upraviť obsah obdobnou formou ako je zavedená v čl. 4 smernice 2006/21/ES. Takto upravené ustanovenia majú všeobecnejší charakter a zahŕňajú všetky potrebné opatrenia.
- upozorňujeme na nekorešpondujúci slovenský preklad s originálom v anglickom jazyku.